

<p>Відокремлений структурний підрозділ «Дніпровський фаховий коледж інженерії та педагогіки Державного вищого навчального закладу «Український державний хіміко-технологічний університет»</p>	<p>СИЛАБУС навчальної дисципліни</p> <p>Політологія</p>
	<p>Галузь знань: 27 «Транспорт»</p> <p>Спеціальність: 275.03 «Транспортні технології (на автомобільному транспорті)»</p> <p>Освітньо-професійної програма: «Транспортні технології (на автомобільному транспорті)»</p> <p>Ступінь (рівень) освіти: перший (бакалаврський)</p> <p>Дні занять та консультацій: згідно з розкладом</p> <p>Рік навчання: 2-й</p> <p>Семестр: 3-й</p> <p>Кількість кредитів: 3</p>
	<p>Викладачі: Валентина МАРЧЕНКО, кандидат історичних наук</p> <p>Електронна пошта: valentynamarchenko@college.udhtu.edu.ua</p> <p>Персональний сайт викладача http://surl.li/fymld</p>

Силабус складено на основі робочої програми навчальної дисципліни, обговорено та схвалено на засіданні циклової комісії педагогічних та соціально-гуманітарних дисциплін

Протокол від “_____” _____^(назва) 2022 року № _____

Голова циклової комісії _____ (Мирослава СОСНОВА)
(підпис) (ПІБ)

“_____” _____ 2022 року

Голова робочої групи (гарант) освітньо-професійної програми

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою викладання навчальної дисципліни є ознайомлення з найважливішими аспектами, поняттями, методиками політології, формування у здобувачів вищої освіти уявлень про основні підходи та напрямки аналізу політичного життя, допомога студентам в усвідомленні власних політичних орієнтацій, у визначенні ціннісних орієнтирів, сучасних проблем і тенденцій розвитку політики.

Завданням вивчення дисципліни є: вироблення здатності та навичок розуміти, пояснювати та осмислювати політичні події; підвищення політичної культури і політичної свідомості майбутніх фахівців; оволодіння навичками аналізу конкретних політичних процесів в Україні та за кордоном; формування широкого кругозору, толерантності, здатності до певної творчості та сприйняття різних точок зору; виховання політично свідомого громадянина.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є феномен політики, історія політичної думки, основні політичні явища та інститути, а саме влада, держава, політичні партії, демократія, виборчі системи та виборчий процес, політичні ідеології тощо.

Пререквізити: Передумовою вивчення навчальної дисципліни є засвоєння базових знань з дисциплін: «Історія України», «Всесвітня історія», «Правознавство», «Людина і світ».

Пореквізити: «Філософія», «Соціологія», «Психологія».

Методи навчання: словесні (пояснення, бесіда, лекція), наочні, практичні (практична робота).

Форми та методи оцінювання: залік, письмовий контроль, усне опитування, тестовий контроль.

Компетентності та програмні результати навчання відповідно до освітньо-професійної програми

Е	Програмні компетентності
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
Програмні результати навчання (ПР)	РН-1. Брати відповідальність на себе, проявляти громадянську свідомість, соціальну активність та участь у житті громадянського суспільства, аналітично мислити, критично розуміти світ.

В результаті вивчення навчальної дисципліни «Політологія» здобувач вищої освіти повинен:

знати:

- історію зародження і розвитку політології, її основні теоретичні засади;
- предмет політології, структуру політичної науки
- інструментарій політології: методи, принципи, функції, закони;
- специфіку функціонування політичного ринку та його складових елементів;
- специфіку виборчого процесу, особливості існуючих у світовій політичній практиці типів виборчих та партійних систем систем;
- тонкощі виборчої інженерії як легального засобу впливу на виборчий процес;
- причини зародження, сутність, типологію та шляхи врегулювання політичних конфліктів

вміти:

- аналізувати політичну ситуацію в своїй країні та у світі, спираючись на знання механізмів реалізації політичної влади та принципів діяльності основних інститутів в цій сфері;
- отримувати необхідні знання та використовувати їх в професійній та повсякденній діяльності;
- використовувати знання, отримані в ході вивчення курсу для розуміння та захисту своїх політичних прав;
- співставляти механізми здійснення влади в різних країнах, аналізувати особливості різних політичних систем;
- вміти розглядати політичні еліти та політичне лідерство як один із найважливіших елементів механізму регулювання відносин індивідів, соціальних груп та інститутів в суспільстві.

2. ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Лекції (ЛК): 22 годин

Практичні заняття (ПР): 12 годин

Самостійна робота (СР): 56 годин

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№	Тема	Зміст теми	Завдання/ Форми контролю
Модуль I. Політика як суспільне явище			
1	1. Політологія як наука.	Поняття «політичного». Об'єкт, предмет політичної науки. Методи дослідження політичних процесів, функції політології. Специфіка формування політичної сфери. Підходи до визначення поняття наука. Навчальні	Індивідуальні та групові завдання, обговорення, ситуаційні, проблемні завдання

		дисципліни, пов'язані з політичною наукою.	
2	2 Історія політичної думки.	Історія формування політології як науки. Історія формування політичної думки античної Греції. Ідеали афінської демократії. Сократ, його вплив на розвиток політичної думки античної Греції. Модель ідеальної держави Платона. Арістотель — родоначальник політичної науки. Держава як цінність відносного характеру у творах мислителів Середньовіччя. Концепції природних прав, суспільного договору, народного суверенітету, правової держави у Новий час. Їх вплив на формування сучасних політичних систем.	Індивідуальні та групові завдання, обговорення, ситуаційні, проблемні завдання
3	3. Базові характеристики української політичної думки	Специфіка та основні етапи формування української політичної думки. М. Драгоманов, В. Липинський, С. Томашівський, В. Кучабський, І. Франко, С. Дністрянський, В. Старосольський, В. Винниченко, М. Хвильовий, М. Міхновський, Д. Донцов.	Презентації, індивідуальні та групові завдання, обговорення, ситуаційні, проблемні завдання
4	4. Сутність політики. Політична влада.	Поняття, сутність, підходи до визначення терміну «політика». Суб'єкти та об'єкти політики, структура політики. Функції політики. Рівні, елементи політики Підходи до визначення поняття влада, їх специфіка. Суб'єкт та об'єкт у владних взаємовідносинах. Види влади, поняття політична влада її специфіка і механізми реалізації. Державна влада як	Презентації, індивідуальні та групові завдання, обговорення, ситуаційні, проблемні завдання

		ядро політичної влади. Конституційно-інституційні основи політичної влади в Україні	
5	5. Політична система суспільства	Поняття система, суть системного підходу. Політична система, моделі політичних систем. Теорії політичних систем Д. Істона, Г. Алмонда. Особливості політичної системи, її структура. Компоненти політичної системи. Зміст основних функцій політичної системи. Розвиток політичних систем і їх взаємодія з іншими підсистемами суспільства. Політична система України на сучасному етапі.	Тести, презентації, індивідуальні та групові завдання, обговорення, ситуаційні, проблемні завдання
6	6. Держава в політичній системі суспільства.	Поняття держави, її основна роль. Основні концепції походження держави. Сутність, ознаки держави. Функції держави. Структура державних органів. Типологія держав. Сутність поняття «форма держави». Форма правління держави: республіка та монархія. Інститут президентства: моделі та функції. Парламент та парламентаризм. Форми державного устрою: унітарна, федеративна. Тенденція розвитку сучасних держав	Тести, презентації, індивідуальні та групові завдання, обговорення, ситуаційні, проблемні завдання
7	7. Політичні ідеології . Політичні режими	Визначення поняття «політична ідеологія», підходи до її походження і суспільної ролі. Поняття «політична концепція», «політична доктрина». Світові ідеології та їх види. Лібералізм, консерватизм, соціалізм, націоналізм, комунізм, фашизм.	Презентації, індивідуальні та групові завдання, обговорення, ситуаційні, проблемні завдання

		<p>Поняття та сутність політичного режиму. Основи та елементи політичного режиму. Типологія політичних режимів: демократичного, авторитарного, тоталітарного. Критерії типології політичних режимів</p>	
8	8. Концепція громадянського суспільства.	<p>Передумови громадянського суспільства: теорія та практика. Поняття та сутність громадянського суспільства. Структура та принципи існування громадянського суспільства. Суттєві риси громадянського суспільства. Визначення, поняття, сутність правової держави. Принципи існування правової держави, її шляхи розбудови. Сутність соціальної держави. Соціальна орієнтація правової держави</p>	<p>Індивідуальні та групові завдання, обговорення, ситуаційні, проблемні завдання</p>
9	9. Політичні партії, політичні рухи.	<p>Історія виникнення політичних партій, генетична модель походження політичних партій за М. Дюверже. Політична партія у сучасному розумінні, її місце і роль у політичній системі. Політичні рухи, стадії розвитку політичних рухів за Є. Вятром. Типи рухів. Умови трансформації політичних рухів у політичні партії. Партійні системи, їх типологізація, переваги та недоліки.</p>	<p>Індивідуальні та групові завдання, обговорення, ситуаційні, проблемні завдання</p>
10	10. Вибори і виборчі системи.	<p>Поняття виборів та виборчих систем. Типи виборчих систем, їх вплив на формування партійної системи. Мажоритарна і пропорційна виборчі системи.</p>	<p>Тести, презентації, індивідуальні та групові завдання, обговорення, ситуаційні,</p>

		Риси та різновиди пропорційних виборчих систем.	проблемні завдання
11	11. Політична еліта. Політична свідомість і політична культура.	Питання еліти в історії політичної думки: античність, середньовіччя, новий час. Теорії еліт в період 19-20 ст.: В. Паретто, Г. Моска, Г. Лассуел, Л. Боден, Х. Ортега-іГассет. Підходи до визначення поняття еліти в сучасній науці. Політична еліта: в широку і вузькому значенні. Механізми формування еліт, політичних еліт. Місце і роль опозиції і контрпропозиції в системі влади. Функції політичної еліти. Специфіка формування політичної еліти в тоталітарному, авторитарному і демократичному режимах. Питання формування політичної еліти в Україні. Місце та роль політичної свідомості у владних відносинах. Структура політичної свідомості: її рівні і види. Поняття і структура політичної культури. Типологія політичних культур. Проблеми формування української політичної культури.	Презентації, індивідуальні та групові завдання, обговорення, ситуаційні, проблемні завдання
			Залік

4. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Базові:

1. Воронянський О. В., Кулішенко Т. Ю., Скубій І. В. Політологія: підручник. Харків, ХНТУСГ імені Петра Василенка, 2017. 180с
2. Навчальний посібник для студентів усіх спеціальностей (доповнено).Ред.Струкевич О.К., Конотопенко О.П., Лапшин С.А. Вінниця: Нілан-ЛТД, 2016 р. 403 с.
3. Політологія: навчально-методичний посібник (у схемах і таблицях) / за наук. ред. проф. В. С. Бліхара. Львів: ПП «Арал», 2018. 540 с

4. Політологія: конспект лекцій для студентів усіх спеціальностей денної форми навчання / Н. М. Семке, І. М. Доля. Харків : НТУ «ХПІ», 2017. 156 с
5. Скочиляс Л. Шиманова О. Політологія : навч-метод. посібник Львів : ПП Сорока Т. Б., 2014. 192 с.

Допоміжні:

1. Гелей С. Д., Рутар С. М. Основи політології: навчальний посібник. 3-є вид., перероб. і доп. Київ: Товариство «Знання», КОО, 1999. 427 с.
2. Конституція України. Харків : ООО «Одиссей», 2007. 64 с.
3. Політологія: Посібник для студентів вищих навч. закладів / За ред. О. В. Бабкіної, В. П. Горбатенка. Київ : Вид. центр «Академія», 2002. 528с.
4. Політологія. Навчально-методичний комплекс: підручник / За ред. Ф. М. Кирилюка. Київ: центр навчальної літератури, 2004. 704 с.
5. Політологічний енциклопедичний словник. Упорядник: В. П. Горбатенко. Київ: Генеза, 2004. с. 522.
6. Рудич Ф. М. Політологія: підручник. 3-тє вид., перероб., доп. Київ : Либідь, 2009. 480 с.
7. Шляхтун П. П. Політологія (теорія та історія політичної науки): підручник. Київ: Либідь, 2002. 576 с.

Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, електронні фахові видання. URL: www.nbuv.gov.ua (дата звернення: 30.08.2022)
2. Національна парламентська бібліотека України. URL: <http://www.nplu.org/>(дата звернення: 30.08.2022)
3. Наукова бібліотека ім.В. Максимовича Київського національного університету імені Тараса Шевченка . URL: <http://lib-gw.univ.kiev.ua/>
4. Книжкова палата України імені Івана Федорова // <http://www.ukrbook.net/> (дата звернення: 30.08.2022)
5. Офіційне Інтернет-представництво Президента України <http://www.president.gov.ua/>(дата звернення: 30.08.2022)
6. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України <http://zakon.rada.gov.ua/>(дата звернення: 30.08.2022)
7. Офіційний сайт Ради Європи <http://www.coe.int/>(дата звернення: 30.08.2022)

5. ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ

Політика навчальної дисципліни представлена в додатку до силабусу.

Витяг з додатку:

1. Політика щодо академічної доброчесності. Академічна доброчесність здобувачів освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Політика щодо академічної доброчесності регламентується

Положенням про академічну доброчесність учасників освітнього процесу у Відокремленому структурному підрозділі Дніпровському фаховому коледжу інженерії та педагогіки Державного вищого навчального закладу «Український державний хіміко-технологічний університет» (<https://college.udhtu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/07/pro-akademichnu-dobrochesnist.pdf>).

У разі порушення здобувачем освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

2. Політика щодо перескладання. Перескладання іспиту чи заліку відбувається із дозволу директора коледжу за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний). (<https://college.udhtu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/02/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnogo-proczesu.pdf>).

3. Політика щодо оскарження оцінювання. Якщо здобувач освіти не згоден з оцінюванням його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку. Порядок повторного проходження здобувачами освіти контрольних заходів урегульовані Положенням про організацію освітнього процесу (<https://college.udhtu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/02/polozhennya-20-pro-org.-osvit-pr.pdf>)

4. Відвідування занять. Відповідно до Положення про індивідуальний графік навчання студентів Відокремленого структурного підрозділу «Дніпровський фаховий коледж інженерії та педагогіки Державного вищого навчального закладу «Український державний хіміко-технологічний університет» допускається можливість вільного відвідування здобувачами освіти лекційних занять та самостійного опрацювання навчального матеріалу, передбаченого програмою відповідної навчальної дисципліни. Відвідування інших видів навчальних занять (крім консультацій) є обов'язковим для здобувачів освіти (<https://college.udhtu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/02/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnogo-proczesu.pdf>).

6. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Максимальна кількість балів протягом семестру становить 100. Семестровий контроль за дисципліну проводиться у формі семестрового заліку.

	Модуль 1. Політика як суспільне явище	
1	Виконання завдань для самостійної роботи	30
2	Опрацювання першоджерел	25
3	Виконання завдань на семінарських заняттях (5бх5с)	25
4	Виконання комплексної контрольної роботи	20
	Всього за М1	100
	Підсумкова оцінка (П=М1)	100

Виконання завдань для самостійної роботи:

30-25 - здобувач вищої освіти добре опрацював весь матеріал з глибоким його усвідомленням, вміє впевнено розкрити питання для самостійного

опрацювання, володіє категорійним апаратом, робить обґрунтовані висновки, ознайомлений із рекомендованою літературою;

24-15 - здобувач вищої освіти добре опрацював весь матеріал, в цілому показує знання матеріалу, проте робить незначні помилки чи неточності;

14-9 - здобувач вищої освіти не володіє інформацією в повному обсязі, частково володіє категорійним апаратом, невпевнено обґрунтовує свою позицію;

8-4 - здобувач вищої освіти знає не весь матеріал, знання поверхневі, відсутня чіткість викладення міркувань;

3-0 – здобувач вищої освіти не знає значної частини матеріалу, допускає суттєві помилки, на додаткові питання не відповідає по суті, робить велику кількість помилок у відповіді.

Опрацювання першоджерел:

25-18 - здобувач вищої освіти опрацював всі завдання, показує глибоке розуміння певних розділів Конституції України та можливості їх застосування;

17-10 - здобувач вищої освіти не погано орієнтується в тексті, законспектував та засвоїв матеріал;

9-5 - неповний конспект та відповідно не достатнє розуміння визначених питань;

4-1 - формально переписаний текст, низький рівень розуміння визначених тем, фактично незнання матеріалу

Виконання завдань на семінарських заняттях

За роботу на семінарському занятті здобувач вищої освіти може отримати 5 балів.

5 – здобувач вищої освіти демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу,

достовірний рівень розвитку умінь та навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, уміння приймати необхідні рішення в нестандартних ситуаціях, вільне володіння науковими термінами, аналізує причинно-наслідкові зв'язки;

4- здобувач вищої освіти демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його щодо конкретно поставлених завдань, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності;

3- здобувач вищої освіти володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, не завжди вміє інтегровано застосувати набуті знання для аналізу конкретних ситуацій, нечітко, а інколи й невірно формулює основні теоретичні положення та причинно-наслідкові зв'язки;

2-0- здобувач вищої освіти показує знання лише певних питань, передбачених планом семінарських занять; не володіє достатнім рівнем необхідних знань, умінь, навичок, науковими термінами.

Комплексна контрольна робота складається із 3 видів завдань. Сума балів за правильні відповіді складає результат роботи.

15-14- здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим навчальним матеріалом, вільно висловлює власні думки, творчо та переконливо аргументує особисту позицію, здатний дати правильні відповіді на тестові питання та обґрунтовані відповіді на питання комплексної контрольної роботи.

13-10 – здобувач вищої освіти здатний застосовувати вивчений матеріал на рівні стандартних ситуацій, наводити окремі приклади на підтвердження власних тверджень, вміє порівнювати, узагальнювати, здатний дати переважно правильні відповіді на тестові питання, допускає прогалини в аргументуванні відповідей на питання комплексної контрольної роботи.

9-6 – здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на початковому рівні, виявляє знання і розуміння основних положень та категорій, здатний дати часткові відповіді на питання, допускає помилки в аргументуванні відповідей.

5-3 – здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні, вищому за початковий, здатний відтворити окрему його частину, даючи відповіді на питання.

2-1– здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу з дисципліни або на рівні елементарного розпізнавання, не виявляє здатність викласти думку, не здатний дати правильні відповіді на питання комплексної контрольної роботи.

Підсумковий контроль з дисципліни визначається визначається як сума балів модуля 1.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Шкала оцінювання: ECTS			Шкала оцінювання: національна
	Оцінка ECTS	Пояснення	для заліку	Оцінка за національною чотирибальною шкалою
90–100	A	ВІДМІННО – здобувач освіти володіє глибокими і дієвими знаннями навчального матеріалу, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях, виявляє неординарні творчі здібності в навчальній діяльності; вільно володіє науковими термінами, вміє знаходити джерела інформації, аналізувати їх та застосовувати у практичній діяльності або у науково-дослідній роботі; здатний за допомогою викладача підготувати виступ для	зараховано	відмінно

		студентської наукової конференції, визначити програму своєї пізнавальної діяльності.		
82-89	B	ДУЖЕ ДОБРЕ – здобувач освіти володіє глибокими і міцними знаннями, здатний використовувати їх у нестандартних умовах, може робити аргументовані висновки, практично оцінювати окремі нові факти, явища, процеси. Вирішує творчі завдання, здатен сприймати іншу позицію, як альтернативу, знає суміжні дисципліни, в навчанні користується додатковими джерелами інформації. Відповідь його повна, логічна і обґрунтована.		добре
74-81	C	ДОБРЕ – здобувач освіти володіє достатньо повними знаннями, вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних умовах; розуміє основоположні теорії і факти, логічно висвітлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє аналізувати, робити висновки з технічних та економічних розрахунків, складати прості таблиці, схеми. Вміє працювати самостійно, підготувати реферат і захищати його положення. Відповідь його повна, логічна, але з деякими неточностями.		
64-73	D	ЗАДОВІЛЬНО – здобувач освіти розуміє суть дисципліни, виявляє розуміння основних положень навчального матеріалу; може поверхово аналізувати події, ситуації, робити певні висновки, самостійно відтворити більшу частину матеріалу. Відповідь може бути правильна, але недостатньо осмислена.		
60-63	E	ЗАДОВІЛЬНО (ДОСТАТНЬО) – здобувач освіти має початковий рівень знань, володіє необхідними вміннями та навичками для вирішення стандартних завдань; виявляє розуміння основних положень навчального матеріалу; здатний з помилками дати визначення понять та категорій, що вивчаються; може самостійно оволодівати частиною навчального матеріалу, але висновки робить нелогічні, непослідовні.		задовільно
35-59	FX	НЕЗАДОВІЛЬНО – з можливістю складання іспиту: здобувач освіти мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності; слабо орієнтується в поняттях, визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі; робить спробу розповісти суть заданого, але відповідає лише за допомогою	не зараховано з можливістю повторного складання	незадовільно

		викладача на рівні "так" чи "ні"; однак може самостійно знайти в підручнику відповідь.		
0-34	F	НЕЗАДОВІЛЬНО – з обов'язковим повторним курсом: здобувач освіти не володіє необхідними знаннями, уміннями, навичками та науковими термінами, демонструє низький рівень комунікативної культури.	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	